

Lag

om det nationella genomförandet av brexitjusteringsreserven

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om det nationella genomförandet av brexitjusteringsreserven, nedan *reserven*. Genom denna lag kompletteras den nationella tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1755 om inrättande av brexitjusteringsreserven, nedan *EU-förordningen*.

Denna lag tillämpas inte i landskapet Åland.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

På beviljande, utbetalning, uppföljning, granskning och återkrav av stöd som beviljas av reservens medel tillämpas vad som föreskrivs om understöd för utvecklande av företag i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028 (758/2021) och i annan lag, om inte något annat följer av denna lag.

2 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

3 §

Arbets- och näringsministeriets uppgifter

Arbets- och näringsministeriet är det i Europeiska unionens lagstiftning om reserven avsedda organ som ansvarar för förvaltningen och som sköter de i artikel 14 i EU-förordningen avsedda uppgifter som inte enligt bestämmelserna är någon annan myndighets uppgift.

Arbets- och näringsministeriet beslutar om anvisandet av reservens medel till de organ som förmedlar medlen inom ramen för de anslag som tagits in i statsbudgeten.

4 §

Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter och behörighet

Närings-, trafik- och miljöcentralerna är de organ som förmedlar stöd från reserven. De förmedlande organen sköter de uppgifter i anslutning till reserven som de ålagts i denna lag och någon annanstans i lag för arbets- och näringsministeriets räkning och på dess ansvar.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna är sådana statsbidragsmyndigheter som avses i statsunderstödslagen (688/2001) i ärenden som gäller sådana från reserven finansierade understöd som de administrerar.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska dessutom

1) utarbeta den beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemet som avses i EU-förordningen, när det är fråga om det förmedlande organets egen verksamhet för att sköta uppgifter med anknytning till reserven samt hålla beskrivningen uppdaterad,

2) registrera och lagra de uppgifter om utgifter som orsakats av understöd som organet beviljat och andra uppgifter som behövs för att tillämpa denna lag i det elektroniska informationssystem som avses i 6 §,

3) inom den tid som arbets- och näringsministeriet bestämmer ge en förvaltningsförklaring som motsvarar förvaltningsförklaringen enligt EU-förordningen om de understöd som organet beviljat från reserven.

Bestämmelser om de behöriga närings-, trafik- och miljöcentraler som sköter de uppgifter som föreskrivs för närings-, trafik- och miljöcentralen finns i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) och i den förordning av statsrådet som har utfärdats med stöd av den.

5 §

Finansministeriets finanscontrollerfunktionens uppgifter

Finansministeriets finanscontrollerfunktion är oberoende revisionsorgan enligt EU-förordningen och svarar för de uppgifter som anges i den lagstiftning av Europeiska unionen som ska tillämpas på reserven och för de uppgifter som avses i denna lag.

Finanscontrollerfunktionen utarbetar och uppdaterar den beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemet som avses i EU-förordningen, när det är fråga om funktionens egen verksamhet.

Dessutom underrättar finanscontrollerfunktionen arbets- och näringsministeriet och den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen om resultaten av de granskningar som funktionen utfört samt utarbetar ett sammandrag av de granskningar som funktionen utfört av användningen av reserven för medlemsstatens ansökan om det ekonomiska bidraget från reserven.

3 kap.

Uppföljning och tillsyn

6 §

Det informationssystem som används för att administrera reserven

Det informationssystem som avses i 28 § 1 mom. i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028 ska användas för att administrera reserven.

7 §

Myndigheternas rätt att lämna ut uppgifter och rätt att få information

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriets finanscontrollerfunktion samt närings-, trafik- och miljöcentralerna har för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i Europeiska unionens lagstiftning rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt från en annan myndighet och en aktör som sköter ett offentligt uppdrag få nödvändiga uppgifter om den ekonomiska ställningen och affärs- och yrkesverksamheten för fysiska personer och juridiska personer som ansöker om och får stöd, om den finansiering som beviljats sökande och mottagare av offentliga medel och om andra omständigheter som är av betydelse med tanke på stödet. Arbets- och näringsministeriet och finansministeriets finanscontrollerfunktion samt närings-, trafik- och miljöcentralerna har rätt att få de nödvändiga uppgifter som avses i detta moment om användningen av stöd även från stödtagaren.

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriets finanscontrollerfunktion samt närings-, trafik- och miljöcentralerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut de nödvändiga uppgifter som avses i denna paragraf till andra myndigheter, aktörer som sköter offentliga uppdrag och Europeiska unionens institutioner, organ och byråer för skötseln av deras lagstadgade uppgifter.

4 kap.

Granskningar

8 §

Europeiska unionens institutioners, organs och byråers granskningsrätt

Bestämmelser om granskningsrätt för Europeiska kommissionen, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, Europeiska revisionsrätten, Europeiska åklagarmyndigheten samt Europeiska unionens andra institutioner, organ och byråer finns i Europeiska unionens lagstiftning.

9 §

De nationella myndigheternas granskningsrätt

Finansministeriets finanscontrollerfunktion har rätt att utföra granskningar av arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt mottagarna av det understöd som avses i 5 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028 för utförandet av de uppgifter som föreskrivs i denna lag.

Arbets- och näringsministeriet har rätt att utföra granskningar av närings-, trafik- och miljöcentralerna samt av mottagare och sökande av de understöd som organen beviljar för utförandet av de uppgifter som föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om rätt för arbets- och näringsministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralerna samt en revisor som anlitas av dem att granska understödssökandens och understödstagarens affärsverksamhet finns dessutom i 18 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028.

Finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna kan utföra granskningen själv eller befullmäktiga någon annan myndighet som utför granskningsarbete eller en revisor att utföra granskningen för deras räkning. Revisorn ska vara en revisor eller revisionsammanslutning som avses i revisionslagen (1141/2015) eller lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin

(1142/2015). En befullmäktigad revisionssammanslutning ska utse en revisor som är huvudansvarig för revisionen.

En utomstående expert kan bistå vid revisionen på arbets- och näringsministeriets begäran. På en revisor och utomstående expert tillämpas 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när denne sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

10 §

Granskarens behörighet

Finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och en i 9 § avsedd myndighet och revisor som de befullmäktigat har rätt att få tillträde till byggnader, lokaler och platser som är av betydelse för beviljandet och användningen av stödet. En granskning får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om yrkesverksamhet utövas i dem. En granskning i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast av finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna samt en av dem befullmäktigad myndighet. På en utomstående experts rätt att bistå vid granskningen i utrymmen som används för boende av permanent natur tillämpas vad som föreskrivs i 9 § 5 mom.

En granskare har rätt att granska alla uppgifter, utredningar, handlingar, informationssystem, upptagningar, annat material och omständigheter som behövs med tanke på granskningen. Granskaren har rätt att omhänderta det material som avses i detta moment, om det förutsätts för att granskningen ska kunna utföras på behörigt sätt. Handlingarna och annat material som omhändertagits ska utan dröjsmål returneras när granskningen inte längre kräver att de är omhändertagna.

På granskningen tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

11 §

Handräckning

Finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och de myndigheter och revisorer som de befullmäktigat och som avses i 9 § samt Europeiska unionens behöriga institutioner, organ och byråer har rätt att få handräckning av polis-, tull-, skatte- och utskökningsmyndigheterna vid utförandet av granskning.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

12 §

Bevarande av bokföringsmaterial och andra verifierationer

Arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och finansministeriets finanscontrollerfunktion ska bevara de verifierationer som hänför sig till verkställigheten av denna lag till utgången av 2029, om inte en längre bevarandetid förutsätts i nationell lagstiftning eller i Europeiska unionens lagstiftning om stöd av mindre betydelse eller statligt stöd.

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Helsingfors den 29 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Näringsminister Mika Lintilä